

15 / Skutky Ducha svatého mezi lidmi

„Ujišťuji vás, bratří, že evangelium, které jste ode mne slyšeli, není z člověka. Vždyť já jsem je nepřevzal od žádného člověka ani se mu nenaučil od lidí, nýbrž zjevil mi je sám Ježíš Kristus.“
(Dopis Galatským 1, 11n)

Skutky apoštolské 9, 1-16

Saul – Aktivní zlo

Gamaliel a velerada to nepřeháněli, byli zjevně v koutě. Učedníci „nesli odpovědnost za církev“, tak to taky nepřeháněli. Štěpán riskoval a lišil se od umírněné církve, Filip také překročil hranice – Petr a Jan až po něm. Saul byl také člověkem činu. Našel právníckou kličku, ve které nechali Římané malý podíl moci v rukou židovských předáků – samozřejmě ten, který se dal zneužívat – aby měli možnost zatýkat (1 Makabejská 15). Proto velekněží měli možnost vydat zatykače a trestat. Jak je vidět u Štěpána, měli i hrdelní právo, kterého se však v Ježíšově případě zříkali (Janovo evangelium 18, 31). Radikalizaci dětí pomáhají nevýrazní otcové. Gamaliel vynikal smířlivostí (oportunismem) a učedníci nevynikali žádnou činností.

Saul (Pavel) o sobě hodně mluví. Máme mnoho zdrojů, ze kterých můžeme čerpat, abychom si mohli představit, co se dělo. Pavel o sobě říká: *...nejsem ani hoden jména apoštol, protože jsem pronásledoval církev Boží...více než oni všichni jsem se napracoval...* (1. Korintským 15, 9) *Slyšeli jste přece o tom, jak jsem si kdysi vedl, když jsem ještě byl oddán židovství, jak horlivě jsem pronásledoval církev Boží a snažil se ji vyhubit. Vynikal jsem ve věrnosti k židovství nad mnoho vrstevníků v našem lidu a nadmíru jsem horlil pro tradice našich otců...* (Galatským 1, 13n) Ve stejné knize Skutků apoštolských máme ještě jedno vyprávění (26, 9-15) a v něm mnoho detailů. Zapsal jej Lukáš podle řeči před králem Agrippou. Saule (Pavla) jsme si zařadili, ale otázka zůstává: Kde jsme my?

Odpor proti ostnům

Saul měl s kolegy za sebou 241 km rozhodné, běsnivé cesty z Jeruzaléma do Damašku, když stál s doprovodem před branami syrského hlavního města. Téměř u cíle jej v poledne zastavilo světlo silnější nad polední úpal. Všichni padli na zem a Saulovi kolegové nic neviděli. Saul však viděl a ztratil zrak. Všichni však slyšeli slova Ježíšova. Saulovo zastavení tedy mělo svědky! Před Agrippou si (Saul) Pavel dovolil užít tehdy běžného přísloví, když popisoval slova Ježíšova před Damaškem: *Zbytečně se vzpíráš proti bodci – proti ostnům*. To byl tehdy nástroj na pohánění dobytka. Dnes bychom řekli, že se finančnímu úřadu stejně nevyhneš... Byl to Zásah do Saulova právníckého myšlení, kde je jasná příčina a následek. Saul spěchal zatýkat v Damašku, ale ten, koho měl na mušce, nebyli lidé, byl to sám Pán. Ježíšovo zjevení mu zahýbalo životem. Byla to vyšší síla, která jej rázně zastavila.

Evangelium zpívá o tom, že se bodec smrti ztratí (1. Korintským 15, 57; viz Římanům 8, 1nn). Pavel měl svůj životní osten (tj. Něco, před čím nemohl utéct) a popisuje jej jako nástroj, který Pán Bůh může odejmout (2. Korintským 12, 7-8), což znamená, že evangelium nemá bodce, nenutí lidi. Ale Saula (Pavla) v jeho zuřivém útoku proti Božimu majestátu musel zastavit bodec. A později mu něco, co ho drželo u zdi, zůstalo.

Třídenní půst a slepota musely být těžkým zpytováním minulého života. Saul (Pavel) mohl vidět na svém očním pozadí děsivé scény, ve kterých hrál jednu z hlavních rolí. Nepotřebujeme bodec, aby nás zarazil, protože jedeme nezadržitelně a silně? Staráme se především o sebe, horlíme pro svůj domácí klid (běda, kdyby na něj někdo...), horlíme pro politiku, umění, auta, motorky, psy, koně, ryby..., či co dalšího. Nebude třeba přirazit nás ke zdi, abychom alespoň tři dny měli čas na přemýšlení o tom, co jsme dělali? Saulovi to pomohlo.

16 / Skutky Ducha svatého mezi lidmi

„Ukáži mu, co všechno musí podstoupit pro mé jméno.“

(Skutky apoštolů 9, 16)

Skutky apoštolské 9, 10-30

Pověst nás předchází

Saul jel trapem do Damašku, ještě rychleji přiběhla zpráva o jeho mandátu a záměru zajmout a trápit křesťany. Pověst působí strach. Strach si neodpárou ani věřící lidé. Nemusí před ním utíkat, Ananiáš, vážený Žid¹ a učedník, také nebalil zavazadla, ale nepovažoval za moudré strachu jít vstříc. A to dokonce ani v té chvíli, kdy jej Pán posílal k Saulovi. Přesto jde a Saulovi slouží jako bratru.

Proč Pán k tomu potřeboval Ananiáše? Mohl přece zařadovat skrze anděly. Proč Pán Bůh nepoužil nějaké „bezpilotní letadlo“ jak je dnes zvykem v moderní armádě?! Daleko méně by riskoval! Ale tady potřeboval Pán člověka, učedníka, kterého Saul přišel trápit. A proto musel přijít na bulvár zasvěcený všem možným božstvům, do domu patřícího Židům, kam byl Saul zaveden svými kolegy do domu jakéhosi Judy. Ananiáš vkládá ruce a teprve pak Saul zase vidí, je pokřtěn a přijat učedníky v Damašku. Pán Bůh chtěl, aby přišel Ananiáš, aby Saul musel přijmout milost z rukou učedníka, který zastupoval ty trápené.

Lidské zpravodajské agentury způsobily strach učedníků. Ovšem navzdory pověsti šířené lidskými cestami jde Boží agentura. Jen zíráme, jak to Pán pořídl s Ananiášem i Pavlem! Ta produkce! Zároveň ví vše Pavel ve své slepotě a Pán hned zároveň vše projedná s Ananiášem. Takhle jedná Pán Bůh. Kvalita!

Skutečnost utrpení

Pro Pána je Saul bezpečným. On jej přece spasil. A pro Ananiáše musí také stačit – a stačí, že jej Pán seznámil s novým Saulovým/Pavlovým úkolem a souvisejícím utrpením. Ananiášovi stačí slyšet o Velkém poslání připraveném pro Saule/Pavla! Ananiáš to přijímá a jde sloužit Saulovi/Pavlovi. Zvláštní, jakou roli hraje utrpení. Jako je Ježíšův úkol a utrpení na kříži dostatečným potvrzením pro naši spásu, tak u Saule stačí, že přijímá utrpení. Na to konto jde Ananiáš do domu, kde by i bez Saule mohl mít dostatek problémů.

Jak rychle ze mne bude apoštol?

Jedním z omylů křesťanů v historii Pavlova obrácení je představa, jak to všechno rychle klapalo. Saule/Pavla srazil Ježíš do prachu. Saul/Pavel kázal hned vzápětí. Ano, ale... Ale pak je tři roky mimo, připravuje se. Je v Arábii, v Nabatejském království... Teologové opatrně odhadují to, co se se Saulem/Pavlem dělo. Nacházejí souvislosti Sádokovců a Saulovy/Pavlovy teologie. Vlastně nevíme, jak se vzalo to nové jméno Pavel, zda to není také výsledek tohoto období. Víme o novém jménu až ze zmínky ve Skutcích 13, 9. Z textu se zdá, že Pavel se dostal do Jeruzaléma rychle, ale přímo od Pavla víme, že to trvalo trochu déle (Galatským 1, 16nn). Nic u nás nejde tak rychle, ani u tak velké osobnosti.

---

¹ V Damašku žila odnož kumránských essénů. Sádokovci (pojmenovaní po Davidovu veleknězi) Mohl mezi ně patřit i Ananiáš.

17 / Skutky Ducha svatého mezi lidmi

„A tak církev v celém Judsku, Galileji a Samaří měla klid, vnitřně i navenek rostla, žila v bázni Páně a vzrůstala počtem, protože ji Duch svatý posiloval.“

(Skutky apoštolů 9, 31)

Skutky apoštolské 9, 31-43

Jak je to myšleno?

Saul byl tři roky v Arábii, pak se dostal do Jeruzaléma. V Jeruzalémě mu pomohl Barnabáš. Uvedl jej mezi učedníky a zaručil se za něj. Ale kde je Saul/Pavel, tam moc klidu není. Jeho přítomnost dráždila Židy. A zase to byli Židé mluvící řecky, kteří jej chtěli zničit, jako před tím u Štěpána.

Možná to byli předchozí spojenci! A nešlo jen o jedovaté řeči, Saulovi/Pavlovi šlo o život. Proto Saule/Pavla bratři odeslali do Tarsu, do jeho rodiště. A výsledek? Ten se těžko tráví: *A tak církev v celém Judsku, Galileji a Samaří měla klid, vnitřně i navenek rostla, žila v bázni Páně a vzrůstala počtem, protože ji Duch svatý posiloval.* To má být důsledek vymístění Saule/Pavla? Se Saulem/Pavlem by to nešlo?

Z tohoto textu se můžeme naučit dvojí: Je dobré nedat na řeči, ale člověka představovat takového, jaký je. Uvádět druhé. Pomoci jim. Byť jsou konfliktní a zvláštní. A pak je dobře si příliš nespojovat prospěch či problémy církve s jednotlivci. Umět ustoupit. Nezáleží to na nás. V Jeruzalémě a okolí to tak Pán Bůh zařídil, že se církev měla dobře a rostla navenek i uvnitř. A Pavel měl odejít do Tarsu, tečka.

Eneáš a Tabita

Petr procházel tehdejší církevní svět... Šel do Sáronského kraje, kraje růží, směrem ke Středozemnímu moři. V Lyddě zvedl z lůžka muže, který už dlouho neopustil postel. Osm let ochrnutí. A Petr nad ním prokazuje autoritu Pánovu. Také proto se obrací mnozí lidé k Pánu (pohané k Bohu, ale Židé se obrací k Pánu). Když se o tom v Joppe - dnešní předměstí Tell Avivu - dozvěděli přišli velice uctivě dva poslové a s přeuctivou naléhavostí prosili aby Petr laskavě přišel. Když se pohrbívalo téměř vzápětí, bylo to třeba. Petr šel a věděl, že jde k mrtvé. Po obecných úkonech žalu, kdy mu vyprávěli, co Tabita dokázala, stačí Petrovi pár slov, ještě méně, než Pánu Ježíši a Tabita je živá a na nohou. Pán Bůh si jej používal, aby dokazoval, že to, co říká, je vážně pravda. Petr chodil po starověké zemi Božích divů a opět se děly divy.

Šimon koželuh byl nečistý!

O to zajímavější je, že se Petr rozhodl zůstat v Joppe déle. A za místo pobytu si zvolil domácnost Šimona koželuha. Už z podstaty byl tento člověk nečistý! Zacházel přeci s mrtvými zvířaty a vydělával jejich kůže způsobem, který jej stavěl mimo židovskou společnost (Numeri 16 a 19). Nikde to výslovně není řečeno, ale rozumíme tomu, že byl křesťanem. Petr tedy nakročil ze všech nařízení směrem k větší a silnější skutečnosti, Kristus byl více, než Mojžíšský zákon. Zlomyslný člověk by však řekl, že Petr měl výčitky a potlačené svědomí, když na něj přišlo tak divné vidění, které následuje v dalším textu.

18 / Skutky Ducha svatého mezi lidmi

„Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté.“

(Skutky apoštolů 10, 15)

Skutky apoštolské 10, 1-23

Uchvacující režie

Každý, kdo se kdy zabýval produkcí nějakých pořadů a kdo řídil lidské kolektivy, musí uznat, že režie tohoto příběhu je strhující. Přesně víme, kdy se Kornélius ve svém domě v Cesareji modlil. Anděl mu při modlitbě sdělil novinu. Na jejím základě posílá do Joppe slušnou delegaci pro Petra. Zatím se něco děje i u Petra. Nebylo to vidění z potlačeného svědomí ani z hladu, ale Pán Bůh chtěl dát Petrovi lekci dřív, než jej použije naostro. Vidění plachty s nečistými zvířaty však bylo na Petra moc silné. Koželuha by bral, ale jíst nečisté!? To je opravdu moc! Vidění zůstalo viděním, k jídlu měl to, co uvařili dole... Měl si však zapamatovat, že to, co Pán má za čisté je čisté, i kdyby to Mojžíš popsal v zákoně jakkoliv jinak. Petr, který ze sítí na jezeře kdysi pečlivě vyhazoval úhoře, teď slyší jasné slovo: *Co Pán prohlásí za čisté - je čistým.*

To samo je pro náš svět úžasnou zprávou! Přeci jenom rozdělujeme lidi na věřící a nevěřící, na hodné a nehodné, správné a nesprávné. Ne pro jejich jednání, ne pro to, co o nich řekl Pán, ale proto, že se nám nevejdou do našeho chápání, našich představ o čistém a vhodném. Co ale Pán prohlásí za čisté a vhodné, čistým a vhodným je. Je v tom naprosto svrchovaným! O tom je dobře přemýšlet. Petr také moc přemýšlel. A Duch svatý mu na to odpovídal. Pán Bůh mu nedal nové normy, ale přivedl mu lidi. Anděl mu nesdělil nová přikázání, ale ve skvělé Boží režii jej upozornil, že přede dveřmi stojí hosté. Co o účelu cesty mohli povědět lidé, to na nich Duch nechal, Petr se tedy dozvídá o pozvání až od poslů.

Čas na přemýšlení

Do Šimonova domu vešel římský voják! Petr jej hostí. Pravděpodobně s ním a jeho kolegy z domu Kornélia Petr i jedl. U toho stolu bych chtěl být! Co všechno pak večer muselo jít Petrovi hlavou... Lukáš, autor tohoto textu, má vše z vyprávění. Protože to všechno ví tak přesně, musel to být velmi silný zážitek, který se vyprávěl. Hned nazítří jde Petr a ještě jeho bratři z Joppe do Cesareje. Dohromady sedm Židů.

Křesťané jsou lidmi setkávání. Je to jejich přirozená charakteristika, že jsou otevřeni novým možnostem, novým lidem. Globalizace začala šířením evangelia a v této podobě byla skutečným krokem k novému světu. A začali ji Židé, kteří uvěřili v Pána. Světové krize nás přibližují k sobě. Ekonomiky jsou více spojovány. Tam, kde se lpělo na odlišnostech, tam se nyní bude hledat společný postup. A to je dobře. Křesťané by v tom měli hrát prim. A neměli by to zjednodušovat jako evropští byrokraté ve své režii. Pán Bůh bude moc rád ta naše lidská společenství režiovat. Ať převezme režii hned dnešního dne!

19 / Skutky Ducha svatého mezi lidmi

„Nyní jsme tu všichni shromážděni před Bohem a chceme slyšet vše, co ti Pán uložil.“

(Skutky apoštolů 10, 15)

Skutky apoštolské 10, 24-48

K čemu jsou zjevení?

Ráno moudřejší večera. Petr se zvedl a začal konat. Spolu s dalšími šesti bratry, jak víme z další kapitoly, vychází s posly do Cesareje přímořské. Město na břehu moře s úžasným přístavem zčásti na uměle vytvořených pontonech, velmi kvalitní prostředí pro obchod, kontakt se světem – a tím i pro evangelium. Setník – zjevně sympatizant židovské víry – již čeká v domácnosti na návštěvu. (Znovu připomínám ten úchvatný spád a režii.) Bylo mu jasno, že to, co dělá dělá napříč všem zvyklostem a dokonce, že zjevení, které dostal před několika dny, mluví proti předchozímu Božímu zjevení² (viz: Deuteronomium 14)³. Boží svrchovanost může udělat i to! Na první pohled protichůdné zjevení a na druhý pohled je jasné, že slovo Pánovo bylo jen potvrzením. Totiž čisté je to, o čem Pán řekne, že je to čisté a naopak. Jde o Slovo a ne o zvířata. A to se naučil Petr dobře vnímat.

Zjevení není na to, abychom nad ním zamyšleně pokyvovali hlavou sedě v lavicích a toče mlýnek našimi palci! Zjevení nedostáváme pro to – a že to umíme! - abychom jej hluboce teologicky zpracovávali, pak udělali konferenci, poté vydali sborník a tak ztráceli čas. Petr konal, protože slyšel Boží hlas. Tedy to bádání bylo (hned v 11. kapitole) a pak i ta konference byla (15. kapitola) a těžko se to globalizování evangelia snášelo v jeruzalémském sboru (však proto měl Petr potíže, ne vždy je zvládal a Pavel o něm nelichotivě píše v Galatským 2, 11nn) Petr šel a „dotkl se ran“ jak píše Tomáš Halík v titulu poslední knihy. A jak potvrzují dnešní psychologové (Psychologie 2/2009, str 53, Eva Kubová) *Pokud účastníci nezareagují na volání o pomoc během prvních 180 vteřin, s největší pravděpodobností neučiní nic ani později. Čím déle váháme, tím menší je šance, že se odhodláme k činu.*

Petr jako spouštěcí mechanismus

Kornelius je naprosto připraven a Boží dílo se u něj uskuteční okamžitě po nepřiliš hlubokém kázání. Přítomnost Petrova je důležitá pro zlomový okamžik začátku práce s pohany. Petr musí být přítomen, on je rozbuškou.

Kornélius je však stejně ochoten pro okamžitý čin, jako Petr. Uvěří, je obdařen Duchem svatým. Zážitek vytržení a daru jazyků je Petrovi a kolegům potvrzením toho, co Bůh udělal. Proto je pohanský důstojník pokřtěn a zřejmě celá jeho rodina a příbuzní. Několik dní pak s Petrem a jeho hosty stráví a pravděpodobně se věnují evangeliu podrobněji. Těžko se tento příběh dá napodobit a už vůbec nemůže být normou co do procesu. Většinou jsme zteologizovali to nepodstatné.

Napodobit a normovat je možno jen tu poslušnost a ochotu k činu podle Božího Slova - u Petra i u Kornelia.

2 Co byl Zákon se svými nařízeními, než Boží zjevení (Exodus 34, 15; Jan 4, 9). Sám Pán Ježíš posílal svoje učedníky jinam, zásadně je varoval před Samařany a pohany (Matouš 10, 5).

3 Zvyklosti košer potravinářství vzrušily Evropskou komisi a ta ve jménu welfare jednání se zvířaty požadovala, aby byly dříve omráčeny, pak zabity a teprve pak odkrveny. Ovšem realita *košer* a *halal* (muslimský řád) je jiná. Viz: <http://gnosis9.net/view.php?cisloclanku=2006020007>, nebo <http://muslimskelisty.cz/zp277.htm>

20 / Skutky Ducha svatého mezi lidmi

„...a právě v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni křesťany.“

(Skutky apoštolů 11, 26)

Skutky apoštolské 11, 1-30

Kázeňské řízení

Cesarejský zázrak spásy pohanů se rychle rozšířil po Judsku a zpráva došla až do Jeruzaléma a bratru biskupovi, „papeži“ všech učedníků Kristových bratři vytykali jeho jednání a vstřícnost k pohanům. Navštívil neobřezané a jedl s neobřezanými!

Jak mohli takové obvinění vyslovit!? Copak to Pán nedělal také?! Dělal. A ne jednou. Ale tato církev už byla ve vlastnictví „bratří“ a ti si udělali vlastní tradici či se vrátili k té léty ověřené.

Petr však trpělivě vysvětluje svou návštěvu v Kornéliově domě a je dobře si všimnout, že z celého příběhu, který známe, argumentoval především tím, že to vše Pán řídil. Důležitá tedy byla Boží režie. Pak mu bylo podstatné to, že šlo o spásu. *Co on ti poví, přinese spásu tobě i tvé rodině* (11, 14) To vyjádření je silnější vyjádření, než to, které známe z popisu příběhu v 10. kapitole.

Jaké argumenty bychom skládali my, kdybychom byli napadeni? Čím bychom se oháněli v dnešní době? Lpěli bychom na biskupské autoritě, na „Pánově pověření“? ⁴ Oháněli bychom se, že my za to nemůžeme – tedy jednali bychom obranně či tak jistě jako Petr? Je mu jasno: Tak to Pán chtěl! A na to se nedá než vzdát Bohu chválu a děkovat mu. Jeruzalémští ochotně či neochotně, ale nahlas chválili Boha. Mj. dali tím najevo, že nejsou schopni opustit své představy. Vždyť už odedávna ⁵, a tím spíše u Pána, nešlo jen o Židy. Ale oni se tomu diví, jako by Pán Bůh udělal něco proti svému charakteru, něco nezvyklého, divného!

Antiochijský zázrak

Církev rostla pronásledováním, možná jí bylo nutno pomoci k rozletu i tím příkořím, které vyvrcholilo Štěpánovou smrtí. Učedníci z Jeruzaléma odešli daleko – až na Kypr, do Fénicie a do Antiochie. Ale soustředění na Židy je provázelo. Až někteří původem z Kypru a z Kyrény začali s pohany. To není dobré vysvědčení pro Ježíšovy učedníky, že se pohanům dovedou věnovat jen ti, kteří mezi pohany vyrostli! Jako norma musí zůstat: Přijal jsi? Máš milost? Pak máš co dát dále. A neváhej s tím!

A v Antiochii se mezi pohany misijní práci dařilo! Zpráva o tom úspěchu se dostala až do Jeruzaléma. Jeruzalém dobíhal, doskakoval za skutečností. Bratři neměli přehled.

Barnabáš a Pavel a první křesťané

Barnabáš přehled měl. Proto když přišel, měl radost – viděl víru a nepochyboval o původu spásy pohanů, protože skutečnost mluvila za vše. A povzbuzoval všechny, aby zůstali věrní. To může vypadat jako že nekomplikoval provoz církve nějakými nároky, že nechal at' si věřící dělají, co chtějí... Hlavně úsměv a chvály a povzbuzování a pohoda... Barnabáš se překládá jako *syn útěšení*. Barnabášovský způsob práce nerozmělnuje jádrné evangelium. Neschvaluje lidem jejich verze křesťanství. Naopak přetavuje do pohanské (nežidovské) podoby Ježíšovo evangelium tak, aby neztratilo podstatu. Barnabáš byl na sebe náročný, známe jej z oběti majetku v Jeruzalémě ⁶. A proto je náročný i na druhé. Jejich křesťanství se vyznačuje ochotou sebrat peníze a věnovat je. Čin, žádné řeči. Barnabáš si také našel kolegu, aby mu pomohl. Odložený Saul/Pavel je najednou k

4 Matoušovo evangelium 16, 17nn: *Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi."*

5 Genesis 12, 1nn: *I řekl Hospodin Abramovi: "Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! Požehnám těm, kdo žehnají tobě, prokleji ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země."*

6 Skutky 4, 34nn: *Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili, skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval. Také Josef, kterého apoštolové nazvali Barnabáš - to znamená 'syn útěchy' - levita původem z Kypru, měl pole, prodal je, peníze přinesl a položil před apoštoly.*

použití. Pán Bůh si jej schoval k tomuto účelu. Tady odstartuje své Velké poslání.

21 / Skutky Ducha svatého mezi lidmi

„Anděl udeřil Petra do boku, vzbudil ho a řekl: "Rychle! Vstaň!"“
(Skutky apoštolů 12, 7)

Skutky apoštolské 12, 1-25

Herodův cíl: úspěch všemohoucího vládce

Proč Herodes tak toužil po velkém vlivu? Co pro něj byl ochoten udělat? Herodes Agrippa ⁷ I. (10 př. n. l. – 44 n. l.) panoval v Palestině, syn Archelaův, vnuk Heroda Velikého. Díky Agrippovi od roku 41 do roku 44 neměli Římané svého místodržícího.⁸

Agrippa měl možnost přátelství s římskými císaři, což mu umožňovalo získat vliv. Jak u Caliguly, tak u Claudia. Proto získal celou říši Heroda Velikého. Není divu, že se vozil po přízni poddaných. Všechny jeho záměry měly politické důvody. Taktéž smrt apoštola Jakuba, kterou se chtěl zalíbit Židům a plánoval svou oblibu ještě zvýšit smrtí Petra. I velikonoční načasování bylo d'ábelsky geniální. Kdo může všemohoucího vládce zastavit?

Růženka, aneb: Boží výsměch všemohoucím vládcům

Petr s andělem museli překonat minimálně pět překážek ke svobodě. Herodes se bál, proto měl tolik lidí kolem prominentního vězně. Přímo pod nosem bdících vojáků zmizel přísně sledovaný vězeň. Petr, který spí (!) je probuzen, obléká si spodní prádlo a pak svrchní oděv, železné dveře jsou najednou na dálkové ovládání. To je doslova výsměch. Samotnému Petrovi to připadlo jako sen. A také modlitebníkům. Ti se modlili a nebyli schopni věřit Růžence. Jejich argumentace o „duchu“ Petrově počítaly s tím, že může být po smrti. Či že je to strážný anděl, tedy anděl poslaný ke službě Petrovi, tj. diplomat, který zprostředkovává kontakt. Nicméně, bylo to trochu duchařské. Měl totiž Petrův hlas. A agresivní jednání vůči Růžence dává nahlédnout, jak je to s námi modlitebníky: Modlitby si žádají nemožné. Nemožné buď zůstane nemožným nebo se stane zázrak. Modlitba nemá za předpoklad, že uskutečňuje zázrak. Víra nezhmotňuje předmět, za který se modlíme. Víra čeká a ověřuje. Proto letěli ke dveřím – a našli tam Petra! Ten moudře odešel z města a nechal vzkaz pro Jakuba, bratra Pána Ježíše, který vedl Jeruzalémský sbor.

Kdo má navrch? Kdo je Bůh?

Závěr kapitoly představuje diplomatickou zápletku a její řešení. Tyrští a Sidonští, potomci vynikajících Féničanů, skvělých obchodníků, jsou v nevýhodné situaci. Přes svou skvělou polohu na zeleném břehu Středozemního moře si nejsou schopni zajistit svoje potravinové zdroje. Mohou však platit. Zaplatí tedy radši Blasta, králova komorníka, aby za ně lobbboval (latinsky: Blapt – škodit). Možná to nebyl velký rozdíl od jmen Šlouf či Macek a dalších, která známe. Blastus připravil konferenci a na ní měl hlavní referát král Agrippa I. Když jej přednesl, stalo se to, co se stát musí v takových kruzích: zvedl se obdivuhodný aplaus. A ač římským císařům titul „božský“ procházel běžně, králi Agrippovi ne. Tedy on neprojde ani římským císařům, nikomu, nicméně Agrippovi Pán Bůh vyměřil trest okamžitý. A ač úmrtí mohlo být pro nějakou běžnou, přirozenou příčinu danou tehdejšími světem a úrovní hygieny, v případě krále to mělo jasnou spojitost s Božím jednáním. Lukáš je lékař, tak ví, co píše. Pán Bůh vládne všem a všemu! Nesmíme žít v omylu. Občas se na to v politice státní, lokální i rodinné zapomíná, jakoby bylo možno vytvořit si svůj domácí stát, domácího boha a domácí věčnost. Ne, není to tak. Bůh je jen jeden a je navěky!

⁷ Agrippa (z latiny "aegre partus" (obtížně narozen), nebo "aegripes": "churavá noha") je původní římské jméno, které bylo ojediněle užíváno jako rodné jméno.

⁸ Po jeho smrti Judsko opět přechází do přímé správy Říma a spravují je prokurátoři. Přesná data jejich funkčních období jsou však často nejistá pro nedostatek pramenů. První tři navíc spravovali i Galileu.

Skutky Ducha svatého mezi lidmi

Duch svatý řekl: "Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal."

(Skutky apoštolů 13, 2)

Skutky apoštolské 13, 1-44

Odpovědnost Ducha svatého

Antiochie Syrská nesla jméno po velkém vládci období počátků Izraele⁹. Tam se také poprvé nazývali učedníci po Pánu Ježíši křesťany. Pracovat v takovém společenství bylo strhující. Pětice mužů, pestrý tým původem, zajímaví lidé. I dnes je pro společenství jedním z charakteristických rysů fungující tým, názorově pestrý a přesto spolupracující. Nikdo se v takovém společenství nemůže domáhat moci. Takže si to v Antiochii mohli hýčkat a chránit. Mohli se starat sami o sebe. Každý mohl kázat jednu neděli, mohli se střídát, lidé by se nenudili... A Saul/Pavel, konečně našel místo, kde byl přijímán beze zbytku. Po celá léta zbývajícího života byl v Antiochii více doma, než v Tarsu či v Jeruzalémě.

Ale: Právě v takovém společenství, když mají dost, uvažují o rozdávaní. Duch svatý nemyslí na pohodu a krásné společenství. Myslí na své dílo, ke kterému nás povolal. Barnabáš a Saul měli poslání od Boha, potřebovali ještě vnější, lidské poslání. Oddělte je, vybavte je, zaplat'te je. Tak se stejně otevírá možnost i pro nás. Kam bude chtít jít Pán, když Říčany budou sborem? To není nárok na lidské zdroje, to není vydírající Bůh. Kdo má, ten má dávat.

Začali od hlavy

Apoštolé začali v synagógách. Pak ale přešli asi 160 km po souši a směřovali do sídla místodržitele, do hlavního města. Jakou strategii byste zvolili při příchodu do svého rodného prostředí? Barnabáš nesháněl své spolužáky ze školy, ale namířil si to přímo do centra. Kolem římského místodržitele se motal člověk, který si říkal Syn Ježíšův (Barjezus). Bratři začali se Židy, ale brzy se dostali ke hlavě. To nemáme ve zvyku. Vrcholná místa naší politiky města, kraje a státu jsou většinou těmi posledními, kam bychom s evangeliem šli¹⁰. Zatímco na kouzelníka Šimona (Skutky 8, 9) stačilo pár ostrých slov, tady se Elymasovi (Barjezusovi) dostalo tvrdší lekce. Oslepl na nějakou dobu. Ve Skutcích se objevují ještě synové Scevy (Skutky 19, 13), kteří zneužívají evangelia kázaného apoštolem Pavlem. Tehdy se ve veřejnosti a ve vrcholné politice apoštolé setkali s kouzelníky. To už jsou tři zmínky, to už je určitý jev... S čím se dnes setkáváme my?

Jan Marek apoštoly opustil a vrátil se do Jeruzaléma. Bylo to pro něj příliš dramatické?

Představoval si vše jinak? Byl na to ještě mladý? Pro Saule/Pavla to byla slabost a ztráta způsobilosti, kterou si dobře pamatoval¹¹. Později odmítá s Janem Markem pracovat (Skutky 15, 37). Nároky práci v misii byly ohromné. Jaké máme nároky dnes a co jsme ochotni dát?

Kázání? Důvod k rozhovoru!

Pokračovali v synagóze a získali pro evangelium své bratry. Kázání bylo stále stejné (nás už by to nudilo) – ale ono to bylo podle toho, co potřebovali slyšet posluchači! Co pro ně bylo evangeliem, to se nedá natáhnout do dneška. Co dnes potřebují lidé slyšet? Kde začít? U Abrahama? To by mohl být špatný výběr!

Židé byli získáni, ale když viděli za týden celé město, změnili názor a šli proti Saulovi/Pavlovi a Barnabášovi. Ti se tedy začali věnovat pohanům, ostatně, to bylo jejich poslání. A narazili na tvrdý odpor. Bohaté ženy, ctitelky Hospodina, a politická smetánka nakonec dostaly Saule/Pavla a Barnabáše pryč. Byla to špína a hnus. Naše naivní představy o šíření evangelia při zpěvu a

⁹ Antiochus byl králem po smrti Alexandra Makedonského vládl v Sýrii Antiochus IV Epiphanes (175-164 před Kristem) a za jeho vlády prožili Židé těžké období. Popsáno je máme v knihách Makabejských. Existuje také Antiochie Pisidská v nitru dnešního Turecka. Tam se ještě podíváme později.

¹⁰ Víme o dvou lidech se jménem Sergius Paulus na křesle kyperského prokonzula, Quintus Sergius Paulus (34-41 po Kristu) a Lucius Sergius Paulus (41-54 po Kristu).

¹¹ Vůbec nevíme, co za odchodem Jana Marka bylo. Dokonce se zdá, že dál s apoštoly nejel, jenže podle Skutků 15, 37 je patrné, že odešel až v Pamfýlii.

chvalách, za přízně a bez pronásledování berou za své! Nicméně po vši té špíně zůstali Ježíšovi učedníci! A to je rozhodující – noví křesťané.